

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gid. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrta leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v škofijsk.
poslopju (Bischofhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Volitve in volilni red.

Nove volitve se bližajo in treba je, da se z njimi začnemo zopet ukvarjati. Zlasti kmeti ljudje bi morali sedaj dobro vedeti, pri čem da so in kaj jim je tirjati od prihodnjih kandidatov, kedar se jim bodo prišli v poslance ponujati. Zastran volitev odloči največ volilni red, t. j. postava, po kateri se voli in ki tudi število poslancev posameznim volilcem odmerja. V tej važni reči je sedaj z številkami dokazano, da se je kmetiskim ljudem premalo, mestnim itd. pa preveč poslancev odmerilo, če se namreč ozir vzeme na število kmetiskih in mestnih prebivalcev in na svoto njihovih davkov. Politični nasledek temu je sedanje gospodstvo liberalne stranke. Kajti prebivalci mest in trgov, potem veliki posestniki se držijo večjidel vsi liberalne stranke. Na kmetih pa še mnogo velja znani pregovor: staro vino, stari denar in stara vera. Kmet je sploh bolj konservativen, ker skuša to ohraniti, kar mu varuje njegov stan, jezik, navade, krščansko življenje in prepričanje. Toda bivši minister Schmerling je l. 1860 za deželne zbere izdelal volilne rede tako, da so mestni ljudje in veliki posestniki skup dobili več poslancev, kakor pa kmeti ljudje. Vsled tega je prišel liberalizem na vrh, začela se je liberalna doba, čije dobrote prav trdno čutimo na primer pri dačnih knjižicah itd. Srečno pridobljeno gospodstvo je liberalna stranka na vsak način hotla ohraniti in utrditi. To je dosegla najbolj z novim volilnim redom za državni zbor, kateri red še sedaj velja. Kmeti volilci bi se ga naj vselej in dobro spominjali, kedar imajo nove volitve. Ni dvomiti, da bodo takrat vselej in povsod pa tudi trdno izpraševali svoje kandidate, kaj da o volilnih redih sploh in zastran onega za državni zbor posebi mislijo. —

Vsega prebivalstva, za katero ovi volilni red velja, štejemo 20 milijonov; namreč: 4931 velikih posestnikov, 499 udov trgovinskih zbornic, blizu 4 milijone mestjanov in tržanov in 16¹/₃ milijona kmetiskih ljudi. Državnih poslancev je vseh 353.

Eden poslanec pride torej poprek na vsakih 56 000 prebivalcev. Kmetiskih poslancev bi torej biti moralo ³/₄, mestnih in tržanskih ¹/₄, t. j. prvih 275, drugih pa 88, na 4931 velikih posestnikov in na 499 udov trgovinskih zbornic nebi spadal noben poslanec. Kako pa je v resnici? Tako: 499 trgovinčarjev voli 21 poslancev, 4931 velikih posestnikov 85, mesta in trgi 116 (z trgovinčarji torej skup 137), kmetje pa samo 131. Z drugimi besedami: 4931 velikih posestnikov ima toliko volilne pravice, kolikor 10 milijonov kmetov (2000krat več) in 499 trgovinčarjev velja toliko, kolikor 2¹/₂ milijona kmetov; 24 trgovinčarjev že voli 1 poslanca; velikih posestnikov 51 tudi 1 poslanca; v mestih in trgih voli 33.307 (namesto 56.000) 1 poslanca, kmetiskih ljudi pa je treba naštetih, da imajo 1 poslanca: 125.561 (namesto 56.000).

Take so razmere pri nas vsled volilnega reda, katerega je izdelala liberalna stranka — očitno ne na politično korist — da o drugi molčimo — kmetiskemu prebivalstvu, katero sedaj skoro edino sv. Cerkev daje mešnikov, cesarju največ vojakov, državi pa največ denarjev. Ako tedaj kmetisko prebivalstvo hoče tudi politično toliko veljati, kolikor plačuje v krvi in denarjih, mora pred vsem, se vé da z postavnimi sredstvi, delati na to, da se njemu nevgodni volilni red spremeni, in v ta namen je treba konservativnih, kmetu res udatih in srčnih poslancev, ne pa liberalnih kričačev ali pa kakih političnih mevž. Liberalen poslanec ne bo glasoval zoper volilni red, ki je liberalcem toliko ugoden. Vrana ne kljuva vrani očes!

Resolucije ali sklepi

splošnega shoda avstrijskih katoličanov na Dunaju
meseca maja 1877.

F. Cerkvena umetnost.

III. Premišljevajé, da zamore le koristiti, ako vsak duhovnik, kakor tudi sploh ako katoliški verniki vedó, koliko je sv. Cerkva gledé umetnosti storila, potem ako umevajo razvitek krščanske umetnosti in iz tega zajemajo večje spoštovanje